

Біокомунікація (від гр. *bios* – життя і лат. *communicatio*, від *communis* – роблю спільним, пов'язую, спілкуюся) – зв'язки між особами одного чи різних видів, що встановлюються шляхом прийняття вироблених ними сигналів [2, с. 40].

Отже, з впевненістю можна сказати, що психологічна термінологія розвивалася під впливом класичних мов, таких як грецька та латинська, та наразі постійно поповнюється запозиченнями з англійської, французької та інших європейських мов. Це не лише сприяє розвитку психології як науки, а й збагачує лексичний фонд сучасної української літературної мови.

Список використаних джерел

1. Варій М. Й. Загальна психологія : Підручник. 3-є видання, виправлене та доповнене. Київ: Центр учбової літератури, 2009.
2. Шагар В. Сучасний тлумачний психологічний словник. Харків : Прапор, 2007.
3. Психологічний тлумачний словник сучасних термінів вікової та педагогічної психології. URL: <https://www.annadomina.com/biblioteka/psixologichnij-slovník/>.

Романович Ангеліна,

здобувач ступеня вищої освіти
бакалавра навчально-наукового
інституту № 1 Національної академії
внутрішніх справ

Науковий керівник:

завідувач кафедри правничої
лінгвістики Національної академії
внутрішніх справ **Шутенко С. В.**

РОЛЬ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ В ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ЮРИСТА

Одним із ключових атрибутів нації є державний статус мови, який законодавчо гарантує її функціонування в усіх сферах суспільного життя. Цей статус закріплений в Конституції України, що сприяє вираженню національної ідентичності та популяризації української мови в країні. Державна мова є важливим елементом, який забезпечує духовну та соціально-політичну єдність суспільства. Як основа духовної культури народу, мова об'єднує націю, зберігає та передає

національні традиції з покоління в покоління, забезпечуючи постійний культурний розвиток.

У сфері юриспруденції мова є основним інструментом для створення та застосування права, оскільки саме через слово формуються правові ідеї, передаються норми та юридично значуща інформація. Правові терміни та норми існують лише в конкретних мовних формах. Право стало ефективним регулятором суспільних процесів лише після того, як його було закріплено в мові. Отже, система мовної підготовки юристів є надзвичайно важливою для розбудови демократичної правової держави та активізації законодавчого процесу.

Сучасний підхід до розвитку юридичної освіти в Україні передбачає підготовку фахівців з високим рівнем як юридичних, так і лінгвістичних знань. Це пов'язано з необхідністю роботи з мовно-термінологічними аспектами нормативно-правових актів, правильним вибором і розумінням юридичних термінів, точним використанням мовних засобів та інтерпретацією правових понять, норм і статей.

Відповідно до чинного законодавства українська мова є офіційною мовою правової системи України, що закріплено в Конституції України та законодавчих актах. Згідно із Законом України «Про забезпечення функціонування української мови як державної», всі офіційні документи, судові засідання та правові процеси повинні проводитися українською мовою. Для юриста це означає, що володіння державною мовою є обов'язковою умовою виконання професійних обов'язків.

Сьогодні для юриста мова є не просто засобом спілкування, а й головним інструментом професійної діяльності. Українська мова дозволяє точно формулювати правові норми, юридичні документи та позовні заяви. У праві немає місця для двозначностей або неточностей, тому від юриста вимагається глибоке знання української мови, її стилістичних особливостей та термінології.

Одна з ключових вимог до юриста – це вміння використовувати чіткі й однозначні формулювання. Від рівня володіння юридичною термінологією українською мовою залежить ефективність складання правових документів: договорів, контрактів, меморандумів, законопроектів тощо. Українська мова містить розвинену правничу термінологію, що дозволяє адекватно висловити правові ідеї, інституції та процеси.

Відповідно до українського законодавства, судові засідання ведуться українською мовою. Це є важливою вимогою для юристів, які працюють у судовій системі: суддів, прокурорів, адвокатів, а також представників сторін. Володіння українською мовою на високому рівні дозволяє коректно висловлювати свою позицію в суді, брати участь у дебатах та ефективно взаємодіяти з судовими органами [1, с. 45]. Недотримання цієї вимоги може призвести до правових помилок, що негативно вплине на результат справи.

Слід наголосити, що юристам доводиться працювати з широким колом осіб: клієнтами, представниками державних органів, колегами, судьями та адвокатами. Українська мова забезпечує професійне спілкування в правовій сфері, у тому числі проведення переговорів, консультацій та ділового листування. Використання української мови також сприяє збереженню довіри та взаємоповаги між сторонами правового процесу.

Українське законодавство зобов'язує всіх юристів, незалежно від сфери їхньої діяльності, користуватися українською мовою у професійній діяльності. Це стосується складання документів, ведення справ у суді, а також усіх інших офіційних заходів. Юрист, який не дотримується цих вимог, може зіткнутися з правовими наслідками, що негативно вплине на його професійну репутацію та кар'єру.

Українська мова є важливим елементом національної правової культури. Використання державної мови у юридичній практиці сприяє зміцненню правової держави, розвитку національного законодавства та правової традиції. Юристи, які ефективно володіють українською мовою, відіграють важливу роль у формуванні правової свідомості громадян та захисті їхніх прав.

Юристи, які бажають бути успішними в своїй професії, повинні постійно підвищувати рівень володіння українською мовою. Це включає не лише вивчення нових юридичних термінів, але й роботу над стилістикою, граматику та риторикою. Досконале володіння мовою є необхідною умовою для ефективної роботи в юридичній сфері, адже це дозволяє не лише краще розуміти закони, але й переконливо представляти свої позиції в правовому полі [2, с. 56].

Україна прагне інтеграції у світове співтовариство, тому українські юристи мають бути здатними адаптувати міжнародне

право до національних реалій. Українська мова відіграє важливу роль у перекладі, адаптації та імплементації міжнародних правових норм у внутрішнє законодавство [3, с. 115]. Важливо, щоб ці процеси здійснювалися коректно і професійно, що вимагає від юристів глибокого розуміння і володіння українською мовою.

В умовах глобалізації та цифровізації юридичної сфери українська мова продовжує відігравати важливу роль у професійній діяльності юристів. Використання української мови в електронних правових системах, юридичних базах даних, цифрових платформах для ведення справ є важливим елементом забезпечення доступності та прозорості правової інформації.

Таким чином, українська мова не лише є обов'язковою вимогою для професійної діяльності юриста в Україні, але й забезпечує ефективність роботи в правовій сфері. Вона відіграє ключову роль у підтримці правової культури, правопорядку та формуванні правової держави. Юрист, який досконало володіє українською мовою, має більше можливостей для професійного розвитку, успіху в кар'єрі та ефективного захисту прав громадян.

Список використаних джерел

1. Семенов О., Насіленко Л.А. Професійна комунікативна підготовка майбутніх юристів: теорія і практика : монографія. Суми : Вид-во СумДПУ імені А.С.Макаренка, 2015. 324 с.

2. Полтавська Д. Деякі лексичні помилки мови та мовленні юристів як показник низького рівня мовної культури. Сучасні проблеми правового, економічного та соціального розвитку держави : тези доп. VI Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Харків, 1 грудня 2017 р.). Харків ХНУВС, 2017. С. 55–57.

3. Красницька А. В., Ознамець Г. О. Латинізми та грецизми у сфері права та психології. Українська мова в юриспруденції : стан, проблеми, перспективи [Текст] : матеріали XV Всеукр. наук.-практ.конф. з проблем розвитку та функціонування державної мови (Київ, 28 листоп. 2019 р.) : у 2 ч. / [редкол. : В. В. Черней, С. Д. Гусарев, С. С. Чернявський та ін.]. Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2019. Ч. 1. С. 114–119.